

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

**СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ
ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС СТУДИЈА СОЦИОЛОГИЈЕ**

**БАЊА ЛУКА
април, 2010. године**

УВОД

Научно-технички развој условљава проширење и модернизацију образовних програма у високошколским институцијама. Реформа у високом образовању у духу болоњског процеса подразумијева и модернизацију професионалног оспособљавања социолога. На студијском програму социологије исказана је потреба да се изврше темељне измјене курикулума у складу са промјенама у високом школству у Европи, а на принципима формулисаним у Болоњској декларацији.

Овај студијски програм полази од стручног профила социолога у развијеним земљама, његове позиције на тржишту рада и садржаја и облика знања које он треба да стекне током студирања. Да би се избјегао ризик формализације предвиђено је увођење одговарајућих правила којима се рационализује организација наставног процеса и дефинисање садржаја наставе.

Студијски програм се темељи на општим смјерницама реформе високог образовања, а посебно:

- потребе за већом ефикасношћу процеса студирања;
- нужности увођења интерактивних метода наставе и активног учешћа студената у процесу наставе;
- захтјева свих научних дисциплина за интердисциплинарним повезивањем.

Овим студијским програмом желе се превазићи следеће слабости:

- застарјелост метода наставе и застарјела наставна средства, а посебно недовољна наставна средства;
- дугачки циклуси предавања који воде полагању испита послје другог или више семестара наставе;
- веома слаба ефикасност студирања.

Студентима се нуди широк спектар социолошких знања и у исто вријеме могућност за специјализацију у одређеној области. Тежи се да се у већој мјери изађе у сусрет потребама различитих институција које запошљавају социологе.

Продубљивање знања из одређених области одвија се кроз широку понуду изборних предмета који су органски повезани са градивом у обавезним предметима. Наставни план подразумијева да се могућност интердисциплинарне сарадње максимално операционализује.

Приликом развијања концепције студијског програма поштован је принцип реализма. Подразумијевало се да се циљеви морају поставити тако да уважавају стварне могућности квалитета наставе, нивоа свијести о значају унапређења квалитета и расположиве ресурсе за спровођење овог циља.

1. НАЗИВ И ЦИЉЕВИ

Назив студијског програма: *Дипломске академске студије социологије*

Циљеви: Основни циљ студијског програма је да пружи теоријска и методолошка знања која омогућују самосталан и критички рад студената у једној од посебних области социологије. Понуда предмета из сродних друштвено-научних дисциплина има за циљ да студентима омогући увид у повезаност одабране области студија са другим дисциплинама, а студијски истраживачки рад да студенте упозна са специфичностима истраживачких тема и метода унутар одабране области. Посебан циљ је упознавање студената са могућностима практичне примјене знања из области социологије којом се баве током студија другог циклуса. Студенти се требају оспособити да са вишим квалитетом знања могу радити у школама, центрима за социјални рад, предузећима, државним институцијама, институцијама културе и цивилног друштва, те да могу радити као истраживачи друштвених појава.

2. МОДЕЛ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Укупна структура студијског програма социологије, кроз сва три циклуса, организовања је по моделу 4+1+3

3. НАУЧНА ОБЛАСТ

Студијски програм социологије припада научној области друштвених наука, научно поље социологије.

4. ВРСТА СТУДИЈА И ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА

Врста студија: *Дипломске академске студије*

Исходи процеса учења: Дипломске академске студије социологије су једногодишње студије чијим завршетком ће студенти овладати знањима и вјештинама неопходним за самосталан истраживачки рад у области социологије за коју се определијеле. Студије оспособљавају студенте за самостални рад стицањем теоријских и методолошких знања не само из области социологије већ и сродних друштвено-научних дисциплина, кроз студијски истраживачки рад и писање завршног рада. Стечене способности и знања квалификују завршене студенте за рад на научним пројектима, као и примијењеним истраживањима. Завршени студенти дипломских академских студија обучени су за критичку анализу стања, оперативна истраживања и учешће у конципирању могућих промјена у одређеним областима друштва. Специфични исходи учења одређују се у оквиру сваког обавезног и изборног наставног предмета.

5. АКАДЕМСКИ НАЗИВ

Магистар социологије

6. УСЛОВИ УПИСА НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Завршене основне студије социологије у четворогодишњем трајању (240 ECTS) и положен пријемни испит. Приликом уписа утврђује се бодовна ранг листа према просјечној оцјени у току додипломског студија и освојених бодова на пријемном испиту.

7. ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

НАСТАВНИ ПЛАН СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Прва година

Сем.	Р.б.	Предмет	Статус	П	В	ДОН	ECTS
1	1	Социолошка теорија и метод	О	3	2	0	6
	2	Економска социологија	О	3	2	0	6
	3	Социологија социјалне политике	О	3	2	0	6
	4	Социологија организације	И	3	2	0	6
		Социологија предузетништва	И				
	5	Транзиција и друштвено раслојавање	И	3	2	0	6
		Економска глобализација	И				
Квантитативне методе истраживања		И					
УКУПНО				15	10	-	30
2	1	Истраживачки пројекат	И	3	2	0	5
		Традиционално и модерно у култури	И				
		Социологија масовне културе	И				
	2	Студијски истраживачки рад	О	-	-	15	10
	3	Завршни рад	О	-	-	-	15
УКУПНО				3	2	15	30

СПИСАК ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА

Р.б.	Предмет	Ужа научна област	Наставник	Установа
1	Социолошка теорија и метод	Методологија социјалних истраживања	Др Лазо Ристић, ванред. проф.	УНИБЛ-ФПН
2	Економска социологија	Посебне социологије	Др Иван Шијаковић, ванр. проф.	УНИБЛ-ЕКФ
3	Социологија социјалне политике	Социологија политике	Др Пејо Ђурашиновић, ванр. проф.	УНИБЛ-ФПН
4	Студијски истраживачки рад	Методологија социјалних истраживања	Др Брацо Ковачевић, ред. проф.	УНИБЛ-ФПН
5	Завршни рад	По избору	Ментор	УНИБЛ-ФПН

СПИСАК ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

Р.б.	Предмет	Ужа научна област	Наставник	Установа
1	Социологија организације	Посебне социологије	Др Божо Милошевић, ред. проф.	УНИНС-ФЛФ
2	Социологија предузетништва	Посебне социологије	Др Рајко Куљић, ред. проф.	УНИИС-ФЛФ
3	Транзиција и друштвено раслојавање	Теоријска социологија	Др Боро Трамошљанин, доц.	УНИБЛ-ФПН
4	Економска глобализација	Посебне социологије	Др Рајко Куљић, ред. проф.	УНИИС-ФЛФ
5	Квантитативне методе истраживања	Методологија социјалних истраживања	Др Гордана Вуксановић, ред. проф.	УНИНС-ФЛФ
6	Истраживачки пројекат	Методологија социјалних истраживања	Др Милан Миљевић, ред. проф.	УНИБГ-ФПН
7	Традиционално и модерно у култури	Социологија културе	Др Миодраг Ромић, доц.	УНИБЛ-ФПН
8	Социологија масовне културе	Посебне социологије	Др Зоран Аврамовић, ванр. проф.	УНИИС-ФЛФ

8. НАЧИН ИЗВОЂЕЊА СТУДИЈА И ПОТРЕБНО ВРИЈЕМЕ ИЗВОЂЕЊА СТУДИЈА

Студије се организују као редовне у сједишту. Студиј траје једну годину, коју чине два семестра (зимски и љетни).

Рад студената континуирано се прати и перманентно евалуира. Студенти су обавезни да активно учествују на предавањима и семинарским вјежбама, прикупљајући одређен број бодова који је предвиђен за те активности. Конкретан програм тема за семинарске вјежбе саставља предметни наставник са својим сарадницима. Облици рада, иновације у настави и могући облици предиспитних обавеза студената су: присуство предавањима и семинарским вјежбама, активно учешће у настави, креативни есеји, колоквијуми, семинарски радови и истраживачки пројекти, успешно презентирани групни рад, урађени тестови, објављени радови. За показано знање и активност студенти се оцењују према Закону, Правилнику и Упутству о оцењивању. На почетку школске године предметни наставник упознаје студенте са темама и питањима, начином и облицима рада, бројем бодова које доносе конкретне предиспитне активности.

Студије другог циклуса трају два семестра. Студент је дужан да изврши све наставне обавезе, положи све испите, одбрани магистарски рад и оствари 60 бодова. Стиче диплому студија другог циклуса и академски назив магистар социологије.

9. БОДОВНА ВРИЈЕДНОСТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ИСКАЗАНА У СКЛАДУ СА „ECTS“

Бодовна вриједност предмета исказана је у складу са Европским системом преноса бодова. Сви предмети имају бодовну вриједност а укупан број бодова који се стиче је 30 у сваком семестру. Студијски истраживачки рад носи 10 бодова, а завршни рад 15 бодова. Укупан број бодова у току студија износи 60 бодова. Број ECTS за контакт сате у оквиру предавања и вјежби рачунајући и положене испите, семинарске радове и израду магистарског рада наведен је у листи обавезних и изборних предмета за други циклус студија социологије.

10. ПРЕДВИЂЕНИ БРОЈ ЧАСОВА ЗА ПОЈЕДИНЕ ПРЕДМЕТЕ

Предвиђени број часова за поједине предмете дат је у табели.

11. КРИТЕРИЈИ И УСЛОВИ ПРЕНОСА ECTS БОДОВА

Услови преноса ECTS бодова са једног студијског програма на други унутар Универзитета као и између Универзитета у Бањалуци и других универзитета дефинисани су Правилима студирања на првом и другом циклусу студија, члановима 24. до 29.

12. ПОДУДАРНОСТ СА ДРУГИМ СТУДИЈСКИМ ПРОГРАМИМА ИЗ СОЦИОЛОГИЈЕ

Студијски програм је подударан са студијским програмима социологије на Филозофским факултетима у Београду, Новом Саду, Нишу, Никшићу, Скопљу и Љубљани.

13. ПРЕДУСЛОВИ ЗА УПИС ПРЕДМЕТА.

Ови подаци дати су у обрасцу за програм (спецификацију) наставног предмета. Подаци за сваки предмет дати су у Прилогу.

14. НАЧИН ИЗБОРА ПРЕДМЕТА ИЗ ДРУГИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Предмети са других студијских програма налазе се на списку изборних предмета, а припадају студијским програмима политичких наука, новинарства

и социјалног рада. Сви изборни предмети, без обзира којем студијском програму припадају, бирају се под истим условима и на исти начин.

15. КРИТЕРИЈУМИ И НАЧИН ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА

На Универзитету у Бањој Луци се од 2008. године изводи редовна годишња евалуација наставног процеса кроз анкетање студената. Између осталог, та евалуација садржи многе показатеље квалитета самог студијског програма. Поред тога изводе се анализе пролазности и успјеха и прати напредовање студената током студија. У току је израда стратегије квалитета која ће разрадити и друге видове евалуације као и процедуре за отклањање пропуста и подизање квалитета студијског програма.

16. УСЛОВИ ЗА ПРЕЛАЗАК СА ДРУГИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА У ОКВИРУ ИСТИХ И СРОДНИХ СТУДИЈА

Према Правилима студирања на I и II циклусу студија (Члан 24.) услове преласка са других студијских програма утврђује Сенат Универзитета, на приједлог вијећа факултета. За исте студијске програме нема посебних услова. Од осталих студијских програма могућ је прелазак само ако су сродни студијски програми. Под сродним студијским програмом подразумијева се програм који садржи 70% наставних предмета из ужих научних области научног поља социологије. Студент може прећи са других програма дипломских академских студија на овај програм уколико положи диференцијалне испите које утврђује Вијеће студијског програма социологије, на основу увида у садржај студијског програма са којег се прелази.

17. ОБАВЕЗЕ СТУДЕНАТА И ДИНАМИКА СТУДИРАЊА

Обавезе студената и динамика студирања су дефинисани Законом о високом образовању, Статутом и Правилником студирања Универзитета у Бањој Луци.

18. ОСТАЛА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Настаним програмом за предмете студија регулисани су предуслови за упис појединих предмета.

Сваки студент дужан је да изради по један семинарски рад у првом и другом семестру из обавезног или изборног предмета, по сопственом одређењу.

Студент брани завршни рад послје другог семестра, пошто претходно положи све испите и уради семинарске радове.

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ					
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА					
Дипломске академске студије					
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА			
Назив предмета		СОЦИОЛОШКА ТЕОРИЈА И МЕТОД			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕCTS бодова	
	О	9	3+2	6	
Наставници		Проф. др Лазо Ристић			
Условљеност другим предметима					
Нема					
Циљеви изучавања предмета:					
Продубљено овладавање најзначајнијим достигнућима класичних и савремених социолошких теорија, посебно оних којима се разматрају главна обиљежја и суштинске промјене савремених друштава. Други циљ предмета је да се студенти што потпуније упознају са основним методама у научном истраживању и да се оспособе за примјену различитих метода за прикупљање и анализу искуствених података.					
Исходи учења (стечена знања):					
Оспособљеност студената да кроз електронски подржано истраживање одабране теме прави неопходне везе између теорије, метода и искуства, да разумије импликације различитих истраживачких стратегија, унаприједи своју способност критичког мишљења и тумачење стручне литературе, операционализације појмова и спровођење властитог истраживања, те креативног писања и вођења аргументоване дебате.					
Садржај предмета:					
Теоријска настава: Упознавање различитих приступа у проучавању друштвених појава, односа и процеса, комплементарност извора и метода, примјену секвенцијалне анализе, оцјену ваљаности и поузданости резултата. На ова знања везује се примјена упоредних истраживања, стандардизација функционалне анализе и мултиваријационе анализе података. Осим тога, студенти уче како да повежу квалитативни и квантитативни приступ у истраживању. У оквиру вјежби студентки уче да креирају план истраживања, да одаберу методе за коришћење постојећих извора података, поступке за прикупљање нове грађе (посматрање, интервју, лични документи, биографски метод, метод случаја) и њихову анализу.					
Методџе наставе и савладавања градива:					
Предавања, вјежбе, индивидуалне и групне консултације, менторски рад, метод демонстрације.					
Литература:					
1. Милић В., <i>Социолошки метод</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1996. 2. Babbie, E., <i>The Practice of Social Research</i> , Wadsworth Publishing, Belmont, California, 1986. 3. Милосављевић, С., <i>Основи научно-истраживачког рада</i> , Научна књига, Београд, 1989. 4. Милосављевић, С. И Радосављевић, И., <i>Основи методологије политичких наука</i> , Службени гласник, Београд, 2003 5. Милс Рајт, <i>Социолошка имагинација</i> , Савремена школа, Београд, 1964. 6. Печујлић, М., <i>Методологија друштвених наука</i> , Службени лист СФРЈ, Београд, 1976. 7. Сакан, М., <i>Израда стручних и научних радова</i> , Синекс, Београд, 2000.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	15 бод.	Завршни испит	50 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Нема посебне назнаке					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Лазо Ристић					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ				
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА				
Дипломске академске студије				
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА		
Назив предмета	ЕКОНОМСКА СОЦИОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	О	9	3+2	6
Наставници	Проф. др Иван Шијаковић			

Условљеност другим предметима

Нема условљености

Циљеви изучавања предмета:

Упознавање са основним теоријским и емпиријски утемељеним сазнањима из области економске социологије. Усвајање најважнијих појмова, увид у значајне теоријске оријентације, проблемска подручја и главне истраживачке налазе.

Исходи учења (стечена знања):

Студенти ће бити стању да се гледишта социологије сагледавају економске појаве, процесе и односе у оквиру друштва као цјелине.

Садржај предмета:

Међузависност друштва, привреде и економске акције предсављају најопштију тему овог предмета. У том оквиру биће разматране појединачне теме везане за однос између основних социјалних, политичких и економских институција, културних и економских процеса, индивидуалне и организационе умрежености, социјално и културно условљених неједнакости у раду, одмору и потрошњи.

Методе наставе и савладавања градива:

Интерактивна предавања и семинарска настава.

Литература:

Болчић, С., *Развој и криза југословенског друштва у социолошкој перспективи*, СИЦ Радионица, Београд, 1983.
 Болчић, С., *Нове тенденције у америчкој економској социологији*, Социологија 2/2004
 Болчић, С., *Свијет рада у трансформацији*, Плато, Београд, 2003
 Цвејић, С., *Неформална привреда у пост-социјалистичкој трансформацији: сива економија у Србији 90-их*, у Болчић, С. И Милић, А., „Србија крајем миленијума: разарање друштва, промјене и свакодневница.
 Ерић, Д., *Финансијска тржишта и инструменти*, Научна књига, Београд, 1997
 Мојић, Д., *Стилови вођства менаџера у Србији*, Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета, Београд, 2003.
 Watson, T., *Sociology, Work and Industry*, London: Routledge, 2000.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		

Посебна назнака за предмет:

Нема посебне назнаке

Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Иван Шијаковић

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА				
Дипломске академске студије				
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА		
Назив предмета	СОЦИОЛОГИЈА СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	О	9	3+2	6
Наставници	Проф. др Пејо Ђурашиновић			

Условљеност другим предметима					
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ предмета је његово изучавање као теоријске дисциплине у контексту потреба социолошког истраживања и преиспитивања традиционалних и проналажења одговарајућих институционалних оквира социјалног рада, везано за постојеће друштвене потребе.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студенти су, као дипломирани социолози, професионално оспособљени за рад у социјалним установама за малољетне преступнике и лица са посебним потребама за која се везују центри за социјални рад.					
Садржај предмета:					
Теоријска настава обухвата следеће области: социјална политика и социјални рад као наставна и научна дисциплина; друштвене промјене, социјалне кризе и социјални рад; транзициони процесе и вриједносне промјене у друштву; компаративни аспект проблема у Републици Српској и свијету; стање, потребе и могућности институционалних и друштвених промјена у социјалном раду и политици; друштвене девијације и социјална политика; перспективе, трансформације и прилагођавања социјалне политике социјалним условима. Практична настава обухвата посјете Центрима за социјални рад и Казнено поправним установама за малољетна и пунољетна лица.					
Методе наставе и савладавања градива:					
Предавања, вјежбе, семинарски радови, дискусије. Косултације.					
Литература:					
Милосављевић, М. (1998): Социјални рад на међи векова Милосављевић, М. (2003): Девијације и друштво. Београд: Издавачка кућа Драганић Шефер, Б. (1992): Социјална политика у условима транзиције на тржишној економији Чекеревац, А. (2002): <i>Незапосленост у свијету</i> , Социјални рад и Социјална политика, Зборник радова. Београд, Факултет политичких наука Лакићевић, Д. (1991): Социјална политика. Београд: Савремена администрација Маџар, Љ. (2000): Политички узроци сиромаштва. Сремски Карловци и Нови Сад: Књижарница Зорана Стојановића					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Нема посебне назнаке					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Пејо Ђурашиновић					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА					
Дипломске академске студије					
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА			
Назив предмета		СОЦИОЛОГИЈА ОРГАНИЗАЦИЈЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова	
	И	9	3+2	6	
Наставници		Проф. др Божо Милошевић			
Условљеност другим предметима					
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Омогућити студентима да упознају савремена социолошка знања о својствима организација, чиниоцима њиховог уобличавања и структурирања, о актерима који дјелују унутар организација, о трендовима у мијењању организација.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студент ће бити оспособљен за разумијевање суштине радне организације и тиме стећи основне претпоставке за унапређивање дјелатности радне организације.					
Садржај предмета:					
Одређење домена и предмета социологије организације и основних теоријско-методолошких оријентација; прецизирање теоријских и примјењених значења појмова организације и радне организације, структуре организације, релевантне околине организације, организацијске културе, моћи у организацији, савремених типова радних организација, анализа проблема организацијске ефикасности, руковођења, друштвених сукоба и начина њиховог превазилажења; осврт на главне трендове у мијењању савремених радних организација.					
Методe наставе и савладавања градива:					
Интерактивна предавања и семинарска настава					
Литература:					
Болчић, С., <i>Нове тенденције у америчкој економској социологији</i> , Социологија 2/2004 Болчић, С., <i>Свијет рада у трансформацији</i> , Плато, Београд, 2003 Цвејић, С., <i>Неформална привреда у пост-социјалистичкој трансформацији: сива економија у Србији 90-их</i> , у Болчић, С. И Милић, А., „Србија крајем миленијума: разарање друштва, промјене и свакодневница. Ерић, Д., <i>Финансијска тржишта и инструменти</i> , Научна књига, Београд, 1997 Милошевић, Б., <i>Умијеће рада</i> , Филозофски факултет, Нови Сад, 1997. Милошевић, Б., <i>Социологија и савремени свет</i> , Филозофски факултет, Нови Сад, 2007. Мојић, Д., <i>Стилови вођства менаџера у Србији</i> , Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета, Београд, 2003. Watson, T., <i>Sociology, Work and Industry</i> , London: Routledge, 2000.					
Облици провере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Нема посебне назнаке					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Божо Милошевић					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА				
Дипломске академске студије				
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА		
Назив предмета	СОЦИОЛОГИЈА ПРЕДУЗЕТНИШТВА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	И	9	3+2	6
Наставници	Проф. др Рајко Куљић			

Условљеност другим предметима					
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ изучавања предмета је да студенти овладају знањима како би могли да критички мисле и самостално проучавају проблеме модерних друштава који утичу на предузетничко пословање.					
Исходи учења (стечена знања):					
Оспособљеност студената за разумијевање модерног предузетничког пословања и за његово социолошко истраживање и пропитивање.					
Садржај предмета:					
Увод у социолошка истраживања предузетништва, менаџмента и маркетинга. Модернизација рада. Техничко-технолошки развој и обликовање човјека посредством „игре интереса“ на тражишту рада. Пост социјалистичка трансформација рада и глобализацијски утицаји. Културне детерминанте предузетничког пословања и вредновање рада. Специфично посредовање етно-националних особености у сфери предузетничких активности. Родне особености предузетништва. Предузетништво, „људски рњсурси“ и социокултурни капитал. Сосоилошки погледи на будућност рада. Критичка анализа истраживања предузетништва у социологији и у посебним научним дисциплинама. Анализа доприноса појединих социолога истраживању и објашњавању предузетништва.					
Методе наставе и савладавања градива:					
Предавања, расправе, теоријске елаборације и презентације емпиријске грађе, консултације.					
Литература:					
Болчић, С. (1994): Тегобе прелаза у предузетничко друштво. Београд: ИСИ Филозофског факултета Болчић, С. (2003): Свет рада у трансформацији. Београд: Плато Grint, K. (2003): The Sociology of Work. Cambridge: Polity Press Милошевић, Б. и др. (1994): Предузетништво и социологија. Нови Сад: Матица српска Милошевић, Б. (2004): Умеће рада. Нови Сад: Прометеј Мојић, Д., <i>Стилови вођства менаџера у Србији</i> , Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета, Београд, 2003. Watson, T., <i>Sociology, Work and Industry</i> , London: Routledge, 2000.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Нема посебних назнака					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Рајко Куљић					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА				
Дипломске академске студије				
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА		
Назив предмета	ТРАНЗИЦИЈА И ДРУШТВЕНО РАСЛОЈАВАЊЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	И	9	3+2	6
Наставници	Доц. Др Боро Трамошљанин			

Условљеност другим предметима					
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ изучавања овог предмета је разумевање утицаја неједнакости имовине/дохотка и статуса на развој и изглед друштава у којем се одвијају процеси транзиције.					
Исходи учења (стечена знања):					
Познавање савремених социолошких теорија о друштвеном раслојавању, које омогућава разумијевање главних тенденција промјена у транзиционом друштву.					
Садржај предмета:					
Теоријска настава: Студенти ће бити упознати са најзначајнијим теоријама/теоретичарима на подручју проучавања друштвеног раслојавања у транзиционим друштвима. Разјасниће се основни појмови који се користе у оквиру овог подручја. Изложиће се класичне теорије друштвеног раслојавања, као и модерна схватања. Уз упознавање студената са ауторима најутицајнијих студија, расправљаће се и о кључним проблемима унутар ове области (Класна анализа и теорија стратификације, питање статуса и теорија елита. Појам и истраживање стратификације. Стратификација и неједнакост. Марксово схватање класа. Веберово схватање класа. Парсонсово схватање класа и неофункционалисти. Нео Веберовијанци и неомарксисте. Друштвена покретљивост. Неофункционалисти. Горња и средња класа. Проблеми класне анализе. Расправа о класи у савременој социологији. Радничка класа. Теорија елита: Парето, Моска, Михелс. Елите у делу Карла Манхајма. Савремене теорије елита).					
Методѐ наставѐ и савладавања градива:					
Предавање, вјежбе, семинарски рад.					
Литература:					
Гаetano Моска, «О владајућој класи», Теорија о друштву, стр. 572-576. Зоран Видојевић, Куда води глобализација, Филип Вишњевећ, Београд 2005. Кристофер Лаш, Побуна елита, Светови, Нови Сад 1996, стр. 29-50. К. Полањи, Велика трансформација, Филип Вишњић, 2003 М. Поповић, М. Ранковић, Теорије и проблеми друштвеног развоја, БИГЗ 1981 М. Хараламбос: Увод у социологију, Загреб 2002. Рајт Милс, Елита власти, Београд 1964 (и друга издања), глава 5 (125-155). Роберт Михелс, «Социолошки карактер политичких странака», Теорија о друштву, стр. 577-584. Слободан Цвејић. 2002. Домети класне анализе на крају XX века; Hout, M, C.Brooks and J.Manza. 1993. The Persistence of Classes in Post-industrial Societies. International Sociology 8: 259-277.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставѐ	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Нема посебних назнака					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Доц. др Боро Трамошљанин					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА				
Дипломске академске студије				
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА		
Назив предмета	ЕКОНОМСКА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	И	9	3+2	6
Наставници	Проф. др Рајко Куљић			

Условљеност другим предметима					
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ предмета је упознавање студената с основним проблемима и питањима везаним за културне и политичке последице трансформације глобалног капитализма.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студент добија јасну претставу о основним појмовима и приступима економској глобализацији, глобалним промјенама у кључним областима друштвене стварности, перспективама и перспективама економске глобализације.					
Садржај предмета:					
Уводни дио предмета обухвата основне појмове и приступе социолошком изучавању глобализације, глобалне промјене у кључним областима друштвене стварности. Предмет покрива основна питања везана за историјски развој различитих димензија економске глобализације, основне појмове и индикаторе економске глобализације, узроке и актере економске глобализације, последице глобализације у различитим сферама друштва. Посебан дио је анализа промјена у домену друштвених вриједности и односа политичке и економске моћи у савременом свијету.					
Методe наставе и савладавања градива:					
Предавања и семинари, вјежбе, консултације					
Литература:					
Beck, U. (2004): Моћ против моћи у доба глобализације. Загреб: Школска knjiga Castells, M. (2000): Uspon umreženog društva. Загреб: Golden marketing Милановић, Б. (2006): Одвојени светови. Београд: УНДП Реинерт, С. Ерик (2006): Глобална економија. Београд: Чигоја Riderstrale, J. and Nordstrom, K. (2006): Karaoke kapitalizma. Beograd: Plato Sassen, S. (2007): A Sociology of Globalization, W.W. Norton and Co., New York Senet, R. (2007): Kultura novog kapitalizma. Beograd: Arhipelag					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Нема посебних назнака					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Рајко Куљић					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА				
Дипломске академске студије				
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА		
Назив предмета	КВАНТИТАТИВНЕ МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	И	9	3+2	6
Наставници	Проф. др Гордана Вуксановић			

Условљеност другим предметима

Нема условљености

Циљеви изучавања предмета:

Упознавање са квантитативном истраживачком стратегијом у методологији научних истраживања те оспособљавање за учешће у научним истраживачким тимовима.

Исходи учења (стечена знања):

Студенти ће научити како реализовати квантитативна истраживања (израдити научно-истраживачки пројект, изабрати методе и поступке, конструисати истраживачке инструменте, анализирати и тимачити резултате истраживања, израдити истраживачки извјештај и критички процјењивати научна истраживања).

Садржај предмета:

Сруктура квантитативних нацрта истраживања. Каузалност и корелативност. Типови експерименталних нацрта истраживања. Индикатори социјалних димензија. Метода анкете. Анализа симболичких садржаја. Мјерење ставова интереса и мотивација. Индекси. Индекс социјалног статуса. Евалуациона истраживања. Статистика у социологији. Изучавање и мјерење групних својстава.

Методe наставe и савладавања градива:

Предавања, презентације, консултације за израду семинарских радова, објављивање написаних радова на Интернет страницама.

Литература:

Богдановић Марија, *Квантитативни приступи у социологији*, Службени лист СФРЈ, Београд, 1981.

Богдановић Марија, *Методолошке студије*, Институт за политичке студије, Београд, 1993.

Babbie, E., *The Practice of Social Research*, Wadsworth Publishing, Belmont, California, 1986.

Илић Владимир, *Квантитативни и квалитативни приступ у упоредним истраживањима*, Социологија 2/2000, Београд

Милић Војин, *Социолошки метод*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1996.

Супек Руди, *Испитивање јавног мнијења*, Либер, Загреб, 1981.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		

Посебна назнака за предмет: -**Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Лазо Ристић**

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА				
Дипломске академске студије				
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА		
Назив предмета	ИСТРАЖИВАЧКИ ПРОЈЕКТ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	И	10	3+2	5
Наставници	Проф. др Милан Миљевић			

Условљеност другим предметима					
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Оспособити студенте за пројектовање научног истраживања					
Исходи учења (стечена знања):					
Студент ће бити оспособљен за израду истраживачког пројета: да изврши избор теме истраживања, да након постављања истраживачког задатка направи идејну скицу те да изради нацрт научне замисли са свим припадајућим дијеловима (формулација проблема, одређење предмета истраживања, одређење циљева истраживања, утврђивање хипотеза и индикатора, утврђивање начина истраживања, научна и друштвена оправданост истраживања).					
Садржај предмета:					
Разрада теоријско концептуалног нацрта истраживања. Презентација релевантних примјера теоријско концептуалних нацрта. Израда нацрта научне замисли (формулација проблема, одређење предмета истраживања, одређење циљева истраживања, утврђивање хипотеза и индикатора, утврђивање начина истраживања, научна и друштвена оправданост истраживања). Операционализација нацрта научне замисли (израда инструмента, протокола, и других пратећих докумената; израда узорака). Расправа о радним верзијама инструмента. Презентација релевантних примјера истраживачких инструмента и конструкције узорака. Израда анкетног упитника.					
Методе наставе и савладавања градива:					
Предавања уз PowerPoint презентацију, вјежбе, семинарска излагања резултата самосталног рада студената.					
Литература:					
Боснић, С., <i>Емпиријско истраживање друштвених појава</i> , ФПН, Сарајево, 1967. Babbie, E., <i>The Practice of Social Research</i> , Wadsworth Publishing, Belmont, California, 1986. Милосављевић, Славомир и Радосављевић, Иван: <i>Основи методологије политичких наука</i> , Службени гласник, Београд, 2003 Печулић, М., <i>Методологија друштвених наука</i> , Службени лист СФРЈ, Београд, 1976. Сакан, М., <i>Израда стручних и научних радова</i> , Синекс, Београд, 2000.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	Бод.	Домаћи задатак	бод.	Завршни испит	бод.
Активност на настави	Бод.	Колоквијум	бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Лазо Ристић					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА						
Дипломске академске студије						
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА				
Назив предмета		ТРАДИЦИОНАЛНО И МОДЕРНО У КУЛТУРИ				
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕCTS бодова		
	И	10	3+2	5		
Наставници		Доц. др Миодраг Ромић				
Условљеност другим предметима						
Нема условљености						
Циљеви изучавања предмета:						
Упознавање студената са основном мрежом појмова везаном за проучавање традиционалне и постмодерне културе и са динамиком културних промјена. Упознавање студената са промјенама и савременим приступима проучавања традиције. Оспособљавање за самостални рад.						
Исходи учења (стечена знања):						
Студент добија јасна сазнања о феномену традиционалног и модерног у култури. Оспособљава се да критички мисли о различитостима, а посебно о културној и вриједносној условљености, и тиме нужно ограничениости, наших погледа на свијет. Студен ће научити да цијени достигнућа своје етничке заједнице, као и достигнућа европског свијета и других цивилизација и култура.						
Садржај предмета:						
Појам традиције и оквири проучавања традиције у социологији и антропологији. Проучавања културних промјена прве половине двадесетог вијека. Одређење појмова модернизације, глобализације, постмодерног друштва. Политичка измјештања традиционалних симбола и значења. Социјални живот ствари – материјална и културна традиција. Културно наслеђе и култура сјећања. Утицај неевропских традиција на западну културу двадесетог вијека. Национални идентитет и традиција. Традиционални и модерни животни стилови. Мода и традиционално одијевање. Постмодерни идентитети. Интеркултуралност и традиција.						
Методe наставе и савладавања градива:						
Предавања, семинарски рад, вјежбе						
Литература:						
Appdural, Arjun (1988): The Social Life of Things. Cambridge University Press Ђорђевић, Јелена (1997): Политичке светковине и ритуали. Београд: Досије, Сигнатуре Куљић, Тодор (2006): Култура сећања, Београд: Чикоја Стјуард, Џулијан (1981): Теорија културне промене. Београд: БИГЗ Shills, Edwards (1981): Tradition, The University of Michigan Press Хобсбом, Ерик (2002): Измишљене традиције. Београд: Библиотека XX век Чејни, Дејвид (2003): Животни стилови. Београд: КЛИО Чоловић, Иван (1994): Бордел Ратника. Београд: Библиотека XX век						
Облици провјере знања и оцјењивање:						
Похађање наставе		5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави		10 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:						
Нема посебне назнаке						
Име и презиме наставника који је припремио податке: Доц. др Миодраг Ромић						

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА					
Дипломске академске студије					
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА			
Назив предмета		СОЦИОЛОГИЈА МАСОВНЕ КУЛТУРЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова	
	И	10	3+2	5	
Наставници		Проф. др Зоран Аврамовић			
Условљеност другим предметима					
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Испитати природу категорија масовне културе: релација: савремено друштво – масовна култура; начин функционисања; теоријске концепције; резултати истраживања; масовна култура – глобални феномен; масовна култура на посебном нивоу.					
Исходи учења (стечена знања):					
Оспособљеност студента за социолошку анализу и синтезу посебних проблема друштвеног живота, они који произилазе из растуће улоге масовне културе. Студенти ће моћи критички мислити о свијету у коме живимо (о кризи модерности и културним различитостима, а посебно о културној и вриједносној условљености, и тиме нужно ограничениости, наших погледа на свијет. Оспособљеност за конципирање емпиријских истраживања проблематике масовне културе и коришћење савремених техника и метода.					
Садржај предмета:					
Један од конститутивних елемената савремених друштава је масовна култура. Настанак индустријског, и са њим, масовног друштва је услов појаве масовне културе. Курсом ће бити елаборирани следећи феномени «културна индустрија», «индустрија свести» и конструкција масовног укуса; медијска култура; постмодерна култура; функционализација масовне културе према идеолошком интересу; демократски карактер vs. антидемократски карактер масовне културе; глобална комуникација; хомогенизација културних вредности; побуна против «вестернизације» културе (против модела познатог као «American way of life»); феномен ретрадиционализације у пољу масовне културе; облици тривијалне културе. “Употребна вредност” масовне културе.					
Методе наставе и савладавања градива:					
Предавања, семинарске вежбе, писање и саопштавање семинарских радова.					
Литература:					
Едмунд Лич, Култура и комуникација, XX век, Београд, 2002. Лудвиг Гиц, Феноменологија кича, XX век, Београд, 1979. Луј Доло, Индивидуална и масовна култура, Клио, Београд, 2000. Маршал Маклуан, Познавање општила – човекових продужетака, Просвета, Београд, 1971. Сузан Бак-Морс, Свет снова и катастрофа, Београдски круг, Београд, 2005. Франсис Бал, Моћ Медија, Клио, Београд, 1997.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	30 бод.
Активност на настави	10 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Нема посебних назнака					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Зоран Аврамовић					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА					
Дипломске академске студије					
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА			
Назив предмета		СТУДИЈСКИ ИСТРАЖИВАЧКИ РАД			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова	
	О	10	3+2	10	
Наставници		Проф. др Брацо Ковачевић			
Условљеност другим предметима					
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Оспособљавање студената за истраживања из области социолошких научних дисциплина и писање завршног рада.					
Исходи учења (стечена знања):					
Оспособљеност студената за истраживања из области социолошких научних и за писање завршног рада.					
Садржај предмета:					
Студијски истраживачки рад обухвата све облике наставе за оспособљавање студената за истраживање и израду завршног рада. Студент се кроз наставу оспособљава да практично примени методе и технике друштвених наука. Садржај предмета обухвата рад на тексту, дефинисање предмета истраживања, избор одговарајућих метода, дефинисање начина прикупљања података, коришћење релевантне литературе, дискусију о литератури, коришћење разних извора, теоријски оквир истраживања, дефинисање структуре рада, увод, теоријски дио, преглед и анализа грађе, резултати, дискусија, закључак.					
Метод наставе и савладавања градива:					
Истраживачки метод, аналитички метод, синтетички метод, метод демонстрације, дијалогски метод.					
Литература:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Babbie, E., <i>The Practice of Social Research</i>, Wadsworth Publishing, Belmont, California, 1986. 2. Gilli, G. A., <i>Kako se istražuje</i>, Vodič u društvenim istraživanjima, Školska knjiga, Zagreb, 1974. 3. Милосављевић Славомир, <i>Извјештај о истраживању и резултатима истраживања</i>, ЦИССИС, „Маршал Тито“, Београд, 1989. 4. Сакан М., <i>Израда стручних и научних радова</i>, Синекс, Београд, 2000. 5. Турјачанин, В. и Чекрлија, Ђ., <i>Основне статистичке методе и технике у SPSS-у</i>, Центар за културни и социјални поправак, Бања Лука, 2006. 6. Halmi, A., <i>Temelji kvantitativne analize u društvenim znanostima</i>, Alinea, Zagreb, 1999. 					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	5 бод.	Домаћи задатак	35 бод.	Завршни испит	25 бод.
Активност на настави	15 бод.	Колоквијум	20 бод.		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Брацо Ковачевић					

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ				
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА				
Дипломске академске студије				
Студијски програм:		СОЦИОЛОГИЈА		
Назив предмета	ЗАВРШНИ РАД			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	0	10	-	15
Наставници	-			
Условљеност другим предметима				
Услов за израду завршног радасу положени сви испити, прихваћена и одбрањена пријава магистарске тезе. Тема завршног рада бира се из предмета које садржи студијски програм другог циклуса студија социологије.				
Циљеви изучавања предмета:				
Потврђивање способности студената за самостални научни рад, који укључује формулисање научно и друштвено значајног проблема који ће се изучавати, упознавање са релевантном литературом, примјену најадекватније методологије и презентацију резултата.				
Исходи учења (стечена знања):				
Оспособљеност студената да допринесе развоју изабране социолошке дисциплине.				
Садржај предмета:				
Завршни рад садржи: 1. теоријско-хипотетички дио (у којем студент излаже постојеће научно сазнање о проблему који истражује, као и хипотезе које жели да потврди); 2. аналитички дио (у којем се на темељу теоријске, историјске и емпиријске грађе, критички испитују постављене хипотезе); 3. закључни дио (гдје се хипотезе потврђују или оправдавају, а добијени резултати повезују са раније постојећим фондом научног знања), као и обавезни списак цитиране релевантне литературе				
Облик рада:				
Самосталан рад студента уз консултације са одабраним ментором.				
Литература:				
По избору студента, уз консултацију са ментором.				
Облици провјере знања и оцјењивање:				
Посебна назнака за предмет:				
Нема посебне назнаке				
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Лазо Ристић				